

با نام و یاد خدا

سوالات درس به درس کتاب جغرافیای ایران کلاس دهم مشترک

تهیه شده توسط وبسایت [بتافایل](#)

سوالات متن جغرافیا دهم / درس اول: جغرافیا علمی برای زندگی بهتر

۱ - جغرافیا چیست؟

پاسخ: جغرافیا علم بررسی روابط متقابل انسان و محیط است.

۲ - بدست آوردن اطلاعاتی از زمین چه کمکی به ما می کند؟

پاسخ: دانش ما از محیط پیرامون و سایر مکان ها افزایش می یابد.

۳ - از قدیمی ترین دانش های بشری می توان ، علوم **جغرافیا** را نام برد.

۴ - واژه جغرافیا اولین بار توسط چه کسی مطرح شد؟

پاسخ: توسط اراتوستن دانشمند یونانی

۵ - معنای لغوی جغرافیا چیست؟

پاسخ: شامل کلمات زمین و ترسیم است.

۶ - از نظر اراتوستن جغرافیا به چه معناست؟

پاسخ: مطالعه زمین به عنوان جایگاه انسان

۷ - رابطه جغرافیا با سایر علوم را شرح دهید؟

پاسخ: بین جغرافیا و سایر علوم رابطه وجود دارد. جغرافیا با کمک گرفتن از سایر علوم به سوالات خود پاسخ می دهد. بنابراین برخی جغرافیا را پلی بین رشته های مختلف علوم می دانند که علوم طبیعی را به علوم انسانی پیوند می دهد.

۸ - جغرافیا علوم طبیعی را به علوم **انسانی** پیوند می دهد.

۹ - شاخه های اصلی دانش جغرافیا را نام ببرید.

پاسخ:

الف) جغرافیای طبیعی

ب) فنون جغرافیایی

ج) جغرافیای انسانی

۱۰ - شاخه های جغرافیای طبیعی را نام ببرید.

پاسخ: ژئومورفولوژی - آب و هواشناسی - جغرافیای آب ها - جغرافیای زیستی - جغرافیای خاک ها

۱۱- شاخه های فنون جغرافیایی را نام ببرید.

پاسخ: نقشه کشی روش های کمی در جغرافیا سنجش از دور

۱۲- شاخه های جغرافیای انسانی را نام ببرید.

پاسخ: جغرافیای روستایی - جغرافیای شهری - جغرافیای جمعیت - جغرافیای رفتاری و فرهنگی - جغرافیای اقتصادی - جغرافیای سیاسی - جغرافیای تاریخی.

۱۳- مفاهیم اساسی دانش جغرافیا را نام ببرید.

پاسخ: الف) مکان

ب) روابط متقابل انسان با محیط

۱۴- مکان چیست؟ مثال بزنید.

پاسخ: بسیاری از فعالیت های انسان در جا و محل معینی انجام می شود. این جا و محل را مکان می نامند. به طور مثال: خانه ، مزرعه ، مدرسه هر کدام ، مکان است.

۱۵- روابط متقابل انسان با محیط چیست؟

پاسخ: انسان و محیط دو عامل مهم در جغرافیا است. محیط طبیعی ، مجموعه متعادل است. با ورود انسان زمینه های تغییر در محیط فراهم می شود. هوش و استعداد انسان به او در جهت تغییر کمک می کند تا از محیط بهره مند شود.

۱۶- دو عامل مهم در جغرافیا چیست؟

پاسخ: انسان و محیط

۱۷- در دهه های اخیر چه عاملی باعث گسترش دسترسی انسان به محیط شد؟

پاسخ: گسترش فناوری و به تبع آن دسترسی بشر به اعماق زمین.

۱۸- محیط طبیعی چگونه تبدیل به محیط جغرافیایی شد؟

پاسخ: انسان برای رفع نیاز های خود به تغییر محیط دست زد و در نتیجه محیط طبیعی به محیط جغرافیایی تبدیل شد.

۱۹- عملکرد انسان در ارتباط با محیط طبیعی به چند گونه تقسیم می شود؟ نام ببرید

پاسخ: دو گونه: الف) درک توان ها و استفاده از منابع برای رفع نیاز ها ب) نگاه سود جویانه برای رسیدن به خواسته ها

۲۰- به چه علت جغرافیا علمی برای زندگی بهتر است؟

پاسخ: به علت اینکه جغرافیا توان روابط متقابل انسان را با محیط ، مطالعه و بررسی می کند ، بنابراین شناخت توان ها و ظرفیت های محیطی بدون دانش جغرافیا ممکن نیست.

۲۱- عملکرد مثبت و منفی انسان در ناحیه جنگلی خزر را بنویسید.

پاسخ: عملکرد مثبت: توسعه گردشگری و صنعتی عملکرد منفی: تخریب جنگل ها به مقدار گسترش روستا و شهر سازی - کشاورزی بی رویه

۲۲- روش مطالعه جغرافیا چیست؟

پاسخ: کل نگری یا دید ترکیبی در جغرافیا

۲۳ علت ترکیبی بودن روش مطالعه در جغرافیا چیست؟

پاسخ: به علت اینکه اجزاء و عوامل محیط جغرافیایی در ارتباط با یکدیگر عمل می کنند.

۲۴- اهمیت دید ترکیبی برای جغرافی دان از چه لحاظ می باشد؟ مثال؟

پاسخ: دید ترکیبی به جغرافی دان کمک می کند تا به طور همه جانبه و جامع ، پدیده ها را با تمام ویژگی های آن در یک مکان مورد مطالعه قرار دهد. مثال: جغرافی دان با هدف توسعه شهر به تهیه نقشه شهر ، جمعیت شهر ، مطالعه منابع آب شهر و ... اقدام می کند.

نکات: * بین جغرافیا و سایر علوم ارتباط وجود دارد

* در هر مکان پدیده های مختلفی هستند که بر یکدیگر تأثیر می گذارند و به نوبه خود تأثیر پذیرند

* جغرافیا علوم طبیعی را به علوم انسانی پیوند می دهد

* تأثیر گذاری و پذیری سبب تغییر شکل مکان ها می شود

* انسان و محیط دو عامل مهم جغرافیاست

* چگونگی شکل گیری محیط های جغرافیایی ، حاصل روابط متقابل انسان با محیط است

* جغرافی دان با روش کل نگری یا دید ترکیبی به مطالعه جغرافیا می پردازد.

* محیط جغرافیایی از تعامل بین محیط طبیعی و انسانی به وجود آمده

سوالات متن جغرافیا دهم / درس دوم : روش مطالعه در جغرافیا

۱- سوالات کلیدی در جغرافیا را نام ببرید.

پاسخ: این سوالات عبارتند از : کجا؟ چه چیزی؟ چرا؟ چه موقع؟ چه کسانی؟ چگونه؟

۲- سؤال کجا با چه چیزی سر و کار دارد؟

پاسخ: با رکن اساسی جغرافیا یعنی مکان وقوع پدیده ها سر و کار دارد

۳- سؤال چه چیز بر چه عاملی دلالت دارد؟

پاسخ: بر ماهیت هر پدیده و مسئله

۴- سؤال چرا به چه چیزی می پردازد؟

پاسخ: به علت وقوع پدیده می پردازد.

۵- سؤال چه موقع به چه چیزی می پردازد؟

پاسخ: بر روند زمانی موضوعات می پردازد.

۶- سؤال چه کسی یا چه کسانی ، چه چیزی را مورد توجه قرار می دهند؟

پاسخ: انسان و روابط متقابل با محیط

۷- سؤال چگونه به چه چیزی می پردازد؟

پاسخ: به بررسی سیر تکوین و تحول می پردازد.

۸- چه چیزی سبب شد تا انسان نسبت به ناشناخته ها آگاهی پیدا کند؟

پاسخ: حس کنجکاوی انسان درباره جهان و زندگی و مسائل گوناگون آن.

۹- امروزه برای پاسخ به حس کنجکاوی و شناخت جهان ، روش های **مختلفی علمی** وجود دارد

۱۰- مراحل پژوهش در جغرافیا را به ترتیب نام ببرید.

پاسخ: طرح سوال و بیان مسئله - تدوین فرضیه - جمع آوری اطلاعات - پردازش اطلاعات - نتیجه گیری و ارائه پیشنهادات

۱۱- نکات مهم در مورد طرح سوال و بیان مسئله توسط پژوهشگر چیست؟ ۳ مورد بیان شود.

پاسخ: الف) ابتدا باید مسئله خود را به صورت واضح و روشن بیان کند.

ب) بهتر است صورت مسئله به شکل سوالی نوشته شود.

ج) پژوهشگر از خود می پرسد انجام این پژوهش چه اهمیتی دارد.

۱۲- هدف از مطالعه سابقه پژوهش و نتایج پژوهش دیگران چیست؟

پاسخ: هدف از این کار این است که نسبت به موضوع اطلاعات بیشتری پیدا می‌کند و مهم تر از همه ، پی می‌برد سوالی که برایش پیش آمده قبلا پاسخ داده شده یا خیر.

۱۳- فرضیه سازی یکی از مراحل حساس پژوهش است.

۱۴- به چه علت تدوین فرضیه گام دوم در پژوهش است؟

پاسخ: فرضیه سازی یکی از مراحل حساس پژوهش است زیرا فرضیه ها در هر پژوهش ، نقش راهنما را دارد و به فعالیت هایی جهت می‌دهد که قرار است انجام شود.

۱۵- فرضیه های پژوهشگر به چه عواملی بستگی دارد؟

پاسخ: الف) میزان دانش

ب) تجربیات

ج) سوابق پژوهشی در دسترس

۱۶- مهمترین منابع اطلاعاتی جغرافی دان کدام است؟

پاسخ: الف) روش کتابخانه ای

ب) روش میدانی

۱۷- روش کتابخانه ای را شرح دهید.

پاسخ: این روش در تمامی پژوهش های علمی ، مورد استفاده قرار می‌گیرد. در برخی از آنها تمام تلاش پژوهشگر در کتابخانه صورت می‌گیرد و در برخی دیگر ، بخشی از پژوهش در آنجا انجام می‌شود.

۱۸- روش میدانی را شرح دهید.

پاسخ: پژوهشگر در این روش ناگزیر است به محیط بیرون برود و با مراجعه به افراد یا محیط و برقراری ارتباط مستقیم با مکان مورد مطالعه به گردآوری اطلاعات بپردازد.

۱۹-مهمترین ابزار های روش میدانی را نام ببرید.

پاسخ:

الف) پرسش نامه

ب) مصاحبه

ج) مشاهده

۲۰- روش کتابخانه ای در تمامی پژوهش های علمی ، مورد استفاده قرار می‌گیرد.

۲۱- پردازش اطلاعات چیست؟

پاسخ: یعنی حذف اطلاعات غیر ضروری و حفظ اطلاعات مرتبط با پژوهش و تجزیه و تحلیل آغاز می‌شود.

۲۲- نتیجه گیری و ارائه پیشنهاد ها چگونه توسط پژوهشگر انجام می‌شود؟

پاسخ: پژوهشگر با تجزیه و تحلیل اطلاعات ، پاسخ مسئله پژوهش را می‌یابد. او ضمن ارائه دلایل علمی و منطقی به تأیید یا رد فرضیه یا فرضیه های خود می‌پردازد.

نکات: * علم جغرافیا همانند سایر علوم برای رسیدن به پاسخ مسائل به تحقیق و پژوهش نیاز دارد.

* در روش میدانی ، پژوهشگر باید ابزار سنجش و اطلاعاتی خود را به میدان ببرد.

* روش کتابخانه ای در تمامی پژوهش های علمی ، مورد استفاده قرار می‌گیرد.

* بهتر است صورت مسئله پژوهشگر به صورت سوالی و از عبارات خبری یا جملات کلی و نا معلوم جلوگیری شود.

* فرضیه ها در پژوهش نقش راهنما را دارند.

* پژوهشگر نباید از رد شدن فرضیه خود دلسرد شود و پژوهش خود را بیهوده بداند.

سوالات متن جغرافیا دهم / درس سوم : موقعیت جغرافیایی ایران

۱- موقعیت جغرافیایی چیست؟

پاسخ: محل قرار گرفتن هر پدیده در سطح کره زمین، موقعیت جغرافیایی آن پدیده است .

۲- انواع موقعیت های جغرافیایی را نام ببرید .

پاسخ: الف) موقعیت ریاضی

ب) موقعیت نسبی

۳- نام دیگر موقعیت ریاضی **مطلق** می باشد .

۴- موقعیت ریاضی یا مطلق چیست؟

پاسخ: محل دقیق هر پدیده یا مکان، با توجه به طول و عرض جغرافیایی

۵- گستردگی کشور ما در عرض ها به چه چیزی منجر شده است؟

پاسخ: به تنوع آب و هوایی

۶- تنوع آب و هوایی کشور ما بر چه عواملی موثر است؟

پاسخ: الف) در نوع تولیدات کشاورزی

ب) محیط زیست

ج) پیشرفت کشور

۷- موقعیت نسبی را تعریف کنید .

پاسخ: محل قرار گیری هر مکان، نسبت به پدیده های طبیعی یا انسانی پیرامون خود، موقعیت نسبی آن مکان است .

۸- منظور از موقعیت نسبی هر کشور چیست؟

پاسخ: منظور از موقعیت نسبی هر کشور، محل قرار گیری آن، نسبت به سایر کشور ها، دریاها، تنگه ها، کانال ها، منابع

اقتصادی و ... است .

۹- جمله (در شمال ایران دریای خزر واقع است) به کدام نوع از موقعیت جغرافیایی کشورمان می پردازد؟

پاسخ: موقعیت نسبی کشور

۱۰- ایران از **موقعیت نسبی** متمتازی برخوردار است .

۱۱- چرا ایران از موقعیت نسبی ممتازی برخوردار است؟

پاسخ: زیرا در مجاورت خلیج فارس و تنگه هرمز قرار گرفته است .

۱۲- دلایل اهمیت خلیج فارس و تنگه هرمز از چه جهاتی می باشد؟ ۳ مورد

پاسخ: الف) ارزش و نقش ارتباطی بین سه قاره افریقا، اروپا و آسیا .

ب) خلیج فارس در مرکز و قلب ناحیه جغرافیایی و سیاسی جهان اسلام قرار دارد .

ج) حلقه ای است از زنجیره حمل و نقل کالا و نفت .

۱۳- بزرگترین منبع انرژی جهان، خلیج فارس می باشد .

۱۴- چرا امروزه خلیج فارس، قدرت های جهانی را متوجه خود کرده است؟

پاسخ: زیرا تسلط بر خلیج فارس با این همه ارزش و اهمیت می تواند موازنه راهبری و قدرت در جهان را تغییر دهد .

۱۵- مرز سیاسی چیست؟

پاسخ: مرز سیاسی مهم ترین عامل تشخیص و جدایی هر کشور از کشور همسایه است و نشان می دهد سرزمین یک کشور تا کجا امتداد دارد .

۱۶- ایران با ۱۵ کشور مرز خشکی یا آبی دارد .

۱۷- انواع مرز سیاسی را نام ببرید؟

پاسخ: آبی ، خشکی ، هوایی

۱۸- اهمیت مرز هوایی چیست؟

پاسخ: از طریق مرز های هوایی ارتباط سریعتر و راحت تر صورت می گیرد

۱۹- در کدام راه ها، امکان ارتباط بازرگانی بیشتری را فراهم می کند؟

پاسخ: راه های آبی (دریایی)

۲۰- تنگه هرمز کدام آب ها را به هم متصل می کند؟

پاسخ: آب های آزاد اقیانوس هند و دریای عمان را به خلیج فارس متصل می کند .

۲۱- اهمیت تنگه هرمز چیست؟

پاسخ: این تنگه دروازه خروجی نفت خلیج فارس است، مهم ترین آبراهه راهبردی و یکی از گذرگاه های تجاری مهم جهان است .

نکات : *جغرافیای طبیعی مطالعه پدیده های طبیعی زمین است .

*هر پدیده یا مکانی، موقعیت ریاضی یا مطلق دارد که این موقعیت فقط متعلق به آن پدیده است .